

Izhaja
vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.
Dopisi naj se izvolijo frankovati.
Rokopisi se ne vračajo.
Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:
za celo leto 4 krone (2 gld.)
Denar naj se pošilja pod napisom:
Upravništvo „Mira“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXI.

V Celovcu, 18. decembra 1902.

Štev. 51.

Poslov ni več.

Poslov ni več, slišimo tožiti enega gospodarja za drugim. Kedar se delavcem v mestih slabo godi, napravijo štrajk, združijo se, in vlada mora poseči vmes, na kmetске tožbe pa se čestokrat le odgovarja s tem, da se povišajo uradnikom plače, zida par novih šol, kaka nova železnica in zagradi kje kak hudournik. Tako, zdaj je vse zopet dobro. Vsa politična oblast je v rokah ljudi, ki nimajo nobenega pojma o revščini, katera vlada na kmetih; nimajo pojma o obupnem položaju naših posestnikov. Par „trapov“ je še doma, drugo je šlo vse — vse! In kdo nam more ceniti izgubo pri vrednosti posestva, ki je vsled tega nastala? Posestva, vredna nekdanj 20.000 gld., se prodajajo za polovico, gradovi za tretjino nekdanje vrednosti, manjša posestva, ki jih družina sama obdeluje, so se še najbolj vzdržala. In nikdo, niti državni zbor, niti deželni zbor ni našel še časa, da bi se pečal s tem vprašanjem, da bi se ti sili pomagalo! Ne pravimo, da ni denarja: najpopred se mora pomagati tam, kjer je najbolj treba, potem tam, kjer je sila manjša. Dežela in država dajeta ogromno denarja za druge reči, naj bi se tukaj kaj zdatnega storilo.

Kdo pa je kriv te prikazni? Brez dvojbe žalostni položaj kmetov najpopred, potem pa takoj popolnoma napačna vzgoja otrok na kmetih. In sicer naravnost rečem, šola je kriva. „Klerikalec hoče ljudi neumne imeti“, bodo kričali ljudje, ki so krivi, da se naše sole niso zboljšale. Naj govorijo, vsaj nikdo ne verjame, da bi bilo ljudstvo postalo po novi šoli izobraženo. A jasno je, da se mora mladina, namenjena ostati na kmetih, drugače vzgajati, kakor mladina v mestih. Ne bo več 50 let minulo in svet ne bo razumel naše zaslepljenosti, da kmetске otroke gospóski vzgajamo, potem se pa čudimo, da nam gospódične nočejo v hlev in mladi gospodje ne na skedenj. Vprašajmo kateregakoli učitelja, in če je odkritosrčen, nam bo povedal, da želi otroke tako vzgojiti, da bodo kaj boljšega in jim ne bo treba na kmetih delati — in za to dajate Vi kmetje na Koroškem vsako leto 1.633.000 kron!

Proti šoli zdaj ne moremo nič storiti. Sicer že liberalni kmetje sami spoznajo, da tako ne pojde naprej, a oni so na svojo šolo prisegli in svojim učiteljem se ne upajo zameriti. Kar učitelji rečejo, morajo liberalci storiti, sicer bi izgubili, kajti učitelji so edini njihovi agitatorji pri volitvah.

Nekaj pa se mora storiti. V lastnem delokrogu moramo nastopiti, gibati se moramo sami in ne čakati, da bodete država ali dežela kaj storili. Kaj pa moremo storiti? Poprej ne bo boljše, predno se poslom prepove, hoditi v mesto, nam kdo poreče. A prijatelj; kdo pa bo mogel hlapcem to prepovedati? Hlapec ni kmetška last, marveč prost človek. Zakaj pa posli silijo s kmetov naprej? Ker upajo v tovarnah, v mestih, pri železnici najti boljšega zaslužka. Vsakdo mora pripoznati, da mladenčca ne veseli ostati ne žive dni hlapec in v starosti hoditi od duri do duri prositi kruha.

Treba je odpreti pridnim poslom pot do samostojnosti, pot do lastnine, in treba jih je oskrbeti za starost. Če bodo pridni posli mogli pridobiti si lasti, nastanile se bodo na kmetih rodovitne družine in polagoma dobimo več delavcev.

Kako pa je to mogoče? Nekaj morate storiti država in dežela s svojim premoženjem, nekaj mora storiti kmet, nekaj pa posel sam. Posel sam ne sme ves svoj zaslužek zapraviti. Po pravici se danes toži o zapravljenosti delavcev. Plača se je podvojila, a ne zaleže nič, koncem leta gre le berač od hiše. Lahkomišljenosti dajati gotov denar v roke, je le nesreča. Takemu hlapcu daj dvakrat plačo in imel bo še manj ko popred. Plačo skriti, zdaj ni več mogoče, da pa se mora posel prisiliti, da bo en del svojega „lona“ hranil za bodočnost. Njegovega zaslužka se mora nekaj tako hraniti, da ga pa ne dobi v roke,

predno ne pride v zrela moška leta. Kako? To povemo takoj prihodnjič.

Nekaj mora storiti tudi kmet za svoje posle. On ne sme svoje delavce smatrati kot svoje sovražnike, ali kot neke cigane, ki jih danes najame, jutri odslovi. Kmet mora za posle skrbeti, kakor je dolžan skrbeti za svojo družino.

Za zdaj bodemo tirjali, da kmetje pristopijo nekemu društvu, ali zvezi, ki hoče organizovati posle, ki hoče kaj storiti, da se poslom zboljša njihovi položaj, tako da bodo na kmetih ostali. Posestniki morajo pri takem društvu sodelovati — in nekaj tudi za svoje posle še žrtvovati. Kdor vé, kako se danes „licitirajo“ dobri hlapci, ali pridne dekletke, bo pripoznal, da ni odveč, če od kmetov, ki hočejo pridnih dekel ali hlapcev imeti, tirjamo samo malenkosten donesek v prid tistega oskrbovanja poslov, ki se mora vpeljati. Pridni, zvesti posli bodo stokrat posestnikom to vrnili s svojo zvestobo in pridnostjo, kar so posestniki žrtvovali.

Nekaj morate storiti tudi država in dežela. Že v zadnjem deželnozbornem zasedanju se je govorilo o poslih, govorilo se je o poslovskih domovih, a to, kar se je tam govorilo, menda ni prav pametno. Hoče se storiti nekaj polovičarskega. Govorilo se je o domovih za posle, ki pa ne smejo biti tako veliki, da ima posel doma opraviti. Taka stvar je neizvedljiva in hlapci in posli nam bi za-nj ne bili hvaležni.

Kaj se naj tedaj stori? Predlog povemo prihodnjič, do tja naj naši prijatelji sami nekoliko premislijo to televažno zadevo.

O naši šoli.

Št. Jakob v Rožu, dné 3. decembra 1902.

III.

„Mi hočemo utrakvistično šolo; ako pa te ne dobimo, je že vse eno: naj se pa šola raztrga v slovensko in utrakvistično šolo“, tako je zahteval eden zastopnikov Slovincem nasprotne stranke po končanem glasovanju dné 22. t. m. Tedaj vse eno je, ali imamo v Št. Jakobu petrazredno ali pa eno dvo- in eno trirazredno šolo! Nehoté sem se pri teh besedah spomnil Salomonove razzodbe. K modremu kralju Salomonu ste namreč nekoč prišli dve ženski s sledečo pritožbo: obedve stanujeve v eni sobi in obedve sve porodili ob istem času, je pripovedovala ena. Po noči pa je umrl otrok te žene; zadušila ga je v spanju. Ko je to zapazila, je po tihem vstala, vzela mi mojega živega sina od moje strani in je mesto njega položila svojega mrtvega k meni. Ko zjutraj ustanem, najdem zraven sebe mrtvega otroka. Hudo sem se prestrašila in žalovala. Pri belem dnevu pa ga natančneje ogledam in spoznam, da to ni moj otrok, ampak otrok te-le žene; moj otrok pa da še živi. — Ni res, kar praviš, pravi na to druga žena; tvoj otrok je mrtev in moj živi! — Tako ste se dalj časa prepirali pred kraljem, ki slednjič ukaže prinesiti meč. Ko so mu ga prinesli, veli kralj: Razdelite živega otroka na dva kraja in dajte ga polovico eni, polovico pa drugi ženi! Pri teh besedah zakriči prava mati živega otroka vsa prestrašena: Prosim, gospod, dajte živega otroka raji oni ženi in nikar ga ne umorite. — Nasproti pa pravi druga žena: Naj ne bo ne moj ne tvoj, ampak razdeli naj se! — Na to je kralj razzodil: „Dajte živega otroka prvej, ker ona je njegova mati!“

Temu prepiru podoben zdi se mi tudi naš prepir za našo šolo: Slovinci jo hočemo imeti slovensko, nemčurji pa jo hočejo imeti nemčursko; ako pa te ne dobimo, pravijo, ako cela šola ne more biti naša, pa naj je nimamo ne mi ne vi, ampak raztrga naj se! Da pa v dva dela raztrgana šola pomeni mrtvorajeno dete, tega naši nasprotniki ali res ne morejo spoznati ali pa v svoji zagrizenosti tega nočejo spoznati, ker drugače ne moremo umeti, kako bi jim moglo biti vse eno: ali petrazredna ali pa dva-, oziroma trirazredna šola!

Kakor sem že poročal, pred glasovanjem pač nihče ni hotel česa vedeti o razdelitvi šole;

vsak je trdil, da hoče in se je podpisal le za več nemščine, šola pa naj drugače ostane takšna, kakoršna je sedaj. Pri glasovanju, oziroma po zgoraj omenjeni izjavi pa se je očitno pokazalo, kar so nasprotniki tudi prosili v svojih prošnjah na c. kr. deželni svet, da hočejo dosedanjo šolo raztrgati, ter jo tako popolnoma uničiti. Ta nakana jim je do sedaj popolnem izpodletela — do sedaj je namreč naša šola še slovenska in upamo, da tudi takšna ostane.

Zborovanje koroških slovenskih posojilnic v Velikovcu.

(Dalje.)

Ugovarjam pa tudi tretjemu uzroku, katerega navajajo v opravičevanje one posojilnice, ki se niso pridružile slovenske „Zvezi“ v Celju.

Naša organizacija je izvrstna. Celjska „Zveza“ ima svoj pododbor v Celovcu, kateri žal dosedaj ni nič deloval, kateri se pa naj sedaj ojači in naj začne plodonosno delovati, ker ima zato hvaležno polje. Pododbor naj posreduje, da se snujejo nove posojilnice in da se jim potem, ko začnejo poslovati, tudi primerno na pomoč pride, ako je potreba, da zamorejo delovanje precej v začetku ugodno zapričeti.

Ali ne zahteva naša národna dolžnost, naše národno čutstvo, da ju varujemo do skrajne mere še prav posebno pri nas na Koroškem? Za vse večne čase nam mora biti v ravnilo pri naši slovenski organizaciji delovanje našega nam nepozabljivega monsignora Andreja Einspieler-ja, moža, ki je nad 50 let vodil uzorno nas slovenske Korošce, kateri je sam imel obilo „skusenj in kateri je dobro prevdaril, kaj zamore nam Slovincem hasniti in v kateri organizaciji je naša rešitev. Ta mož je bil tudi izvrsten konservativni mož in je delal za vse, kar je konservativno. Na večer svojega življenja pa je prišel ta mož do zaključka, da se Slovincem ni družiti z Nemci, če so tudi konservativni, vsaj ne v vseh vprašanjih, in tako je sám monsignor Andrej Einspieler opustil izdajanje nemških časopisov, katere je pozneje sam najizdatnejše podpisal ter nam je ustanovil skromni naš današnji slovenski „Mir“. In s tem nam je dal ta odlični naš rojak nepozabnega spomina navodilo, da se moramo naslanjati koroški Slovinci le na naše rodne brate zunaj naše kronovine, ki govorijo naš jezik in ki z nami čutijo kakor bratje.

Mi pa tudi nimamo prav nobenega povoda, se odcepljevati od slovenske celjske „Zveze“. Čujte, kaj govóre števila iz XII. Letopisa, katerega je izdala za leto 1901. „Zveza“ slovenskih posojilnic v Celju. Lani je bilo 104 slovenskih posojilnic, katere so imele skupaj prometa K 86.640.830-93.

Ali ni to častna organizacija naše slovenske „Zveze“ v Celju, katere članice imajo tako ogromni promet? In to mogočno organizacijo naj bi mi zapustili? In ali niso močne in velike tudi že naše slovenske koroške posojilnice, ki so v „Zvezi“ slovenskih posojilnic v Celju? One so imele leta 1901. prometa K 4.124.988-20 in naši rezervni fondí so znašali K 165.232-04. To je národno premoženje in ali ni sploh to naš naravni razvoj, ki nas uči, da se moramo naslanjati le na svoje krvne brate, ki imajo na razpolaganje tako ogromne svóte národnega kapitala.

Nam torej ne preostaja družega, kakor da ostanemo zvesti „Zvezi“ slovenskih posojilnic v Celju in je za nas ta odločitev tem lažja, ker se je ta „Zveza“ vselej izvrstno izkazala in je tudi redno po očetovsko za nas skrbela. Kolikorkrat smo se na-njo obrnili, našli smo vedno zaproseno pomoč in ko je velikovška posojilnica kupila to hišo, v kateri ima sedaj svoje krasne gostilniške prostore in v katerih danes zborujemo, nam je bila „Zveza“ slovenskih posojilnic v Celju največja pomagalka in svetovalka. In ko se bodemo ločili danes iz tega bojevne kraja, mora biti ravnilo nas vseh: Slovenski Korošci ne proč od slovenske organizacije, ampak oklenimo se še tesneje te naše sloven-

ske organizacije in ostanimo zvesti naši spoštovani „Zvezi“ slovenskih posojilnic v Celju!

Ob velikem navdušenju je končal govornik. Njegovemu govoru je sledila živahna pohvala ter oduševljeni živio- in dobroklici.

Predsednik g. M. Vošnjak spregovori potem tako-le: Zahvaliti se nam je gospodu predgovorniku za njegovo krasno poročilo. Jaz mislim, da iz src vseh govorim, ako izrečem v imenu zborovalcev pristržno zahvalo prečastitemu gospodu Treiberju.

Kar se pa tiče odcepljenja sedanjih slovenskih posojilnic na Koroškem od celjske „Zveze“, moramo omeniti, da je bil ta predmet že tudi na dnevnem redu pri lanskoletnem zborovanju posojilnic v Celovcu. Jaz sem tam zborovalcem omenil le eno točko. Nova revizijska postava, ki se bode sklenila v državnem zboru te dni, namreč zahteva, da morajo v enej in istej „Zvezi“ stoječe posojilnice uradovati tudi v enem in istem jeziku. Slovenske posojilnice torej uradujejo slovensko, nemške konservativne posojilnice pa nemško; če bi torej hotele te posojilnice skupaj stopiti v eno zvezo, potem se morajo zjediniti tudi na eden sam uradni jezik. Ali mislite, da bi hotele nemške posojilnice sprejeti slovenski uradni jezik? To se ne bode nikdar zgodilo; pač pa bi morale potem v slučaju takega združenja zavreči naše slovenske posojilnice svoj dosedanji slovenski uradni jezik in se podvreči nemškemu uradovanju. Jaz mislim, da kaj takega ne bodo nikdar storile. Predsednik vpraša potem, če želi kdo k tej točki še besede.

Gosp. Mih. Türk, odbornik hranilnice in posojilnice v Glinjah, se v imenu tega zavoda zahvali „Zvezi“ slovenskih posojilnic, da jo je ista tako krepko branila proti okrajnemu sodišču v Borovljah ter jej pripomogla do njenih pravic, ker to sodišče ni hotelo vstrezati slovenskim vlogam in prošnjam posojilnice, dokler ni dobilo strogega ukaza in ob enem pa tudi zasluženega dolgega nosa od višjih oblasti v Celovcu in na Dunaju, katera zadeva je bralcem „Mira“ tudi znana, ker je bila v tem listu objavljena po g. revizorju Joštu. (Dalje sledi.)

Dopisi.

Celovec. (Letni občni zbor „Biser-nice“. — Veselica.) Dne 8. decembra t. l. vršil se je letni občni zbor. Ob 1/2 9. uri otvoril je zborovanje predsednik društva g. Pavel pl. Nežič s primernim nagovorom na došle člane. Potem prečital je tajnik zapisnik lanskega občnega in pa izvanrednega zbora. Za tem poročal je blagajnik o računu in stanju društvenega imetja, kakor sledi: Dohodkov je bilo 331 K 47 vin., stroškov pa 380 K 99 vin., tedaj gotovine 48 vin. Stanje društva je ob sklepu leta sledeče: Ustanovnikov je 9, podpor-nikov 26, izvršujočih članov pa 7, skupaj 42 članov. Društveno imetje je: Instrumenti v vrednosti 196 K, čepice in šola 22 K, partiture in prepisi 42 K, 20 vin., tiskovine 91 K 55 vin., zbirke in slike 20 K 80 vin., tedaj znaša društveno imetje koncem leta 372 K 72 vin. Nato sledila je volitev odbora in bili so izvoljeni: Predsednikom zopet dosedanji g. P. pl. Nežič, podpredsednikom dosedanji g. L. Ciglencečki, za tajnika Fr. Müller, blagajnik je ostal dosedanji g. J. Stergar, za odbornike g. J. Ferjančič st. in pa g. Ožbe Krištof. — Sklenilo se je prirediti veselico dne 28. decembra t. l. in je njen približen spored sledeči: Udarjanje na tambure, petje in predstava igrokaza dr. Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček, v dveh dejanjih. Začetek veselice je ob 7. uri zvečer. Po sporedu prosta zabava v zvezi z odhod-nico našega vrlega komika g. R. Blažona. Ker pa društvo nima premoženja, da bi to veselico zamoglo na svojo roko izvršiti, bode se pobirala vstopnina za osebo 30 kr. Vstop bode dovoljen samo proti izkazu vabila. Prostori in vsopred bode nanznanjen v posebnih vabilih. Tedaj na svidenje v prav obilnem številu!

Beljak. (Konkurz.) Kakor že znano, je prišla tovarna za celulozo (za izdelke iz lesnih tvarin) v Št. Magdaleni pri Beljaku na kant. Tovarna je ustavila plačila in se je dognalo, da znaša primanjkljaj čez en milijon kron. Največ škode trpijo tovarne za stroje 644.240 K (med temi tudi beljaška: 23.365 K), trgovci z lesom in kmetje za les 188.683, različni obrtniki 174.948 K in delavci za delo pri lesu 5061 K, skupaj 1.013.472 K. Nadalje dobi nek trgovec za les, ki je napravil kupčijo za drugo leto, 94.000 K in različni obrtniki za dovršilno delo 50.000 K. Ko so pričeli zidati to tovarno, se je upalo, da pridobi Beljak in okolica v socialnem oziru, kajti mnogo delavnih moči bo dobilo delo in od teh pride denar deloma zopet med trgovce itd. Skoraj se je bilo tudi bati, da se pokupi preveč lesa, tako da bi se v širši beljaški okolici spraznili gozdovi. V prvem letu se je kupilo lesa za 934.204 K. Vendar pa se je že od začetka ustanovitve te tovarne dvomilo, da bi uspevala, kajti tvarina, premog in delavne moči so v

naših krajih predrage. Ta tovarna se je ustanovila blizu pred dvema letoma z vložnim premoženjem 1.251.000 K in se je vzelo še na posodo od banke avstrijskih dežel (östrerr. Länderbank) 600.000 K in od nekaterih zadrušnikov 180.000 K. Drugi upniki imajo dobiti proti 1.200.000 K in to zadnje je primanjkljaj, tako da je požrlo to podjetje čez 3 milijone kron, ki pa zdaj stoji. Največji vzrok je ta, da so nakupili preveč lesa. Kakor je slišati, je pripravljena neka italijanska družba, vse bogate tvrdke (firme), akoravno je proglašen konkurz, položiti za spravo 550.000 K, tako da bi dobili upniki vsaj po 50% njih tirjatve, drugače dobijo sev veliko manj. Do časa, da se stvar uravna, nadzoruje tovarno dosedanji javni zadrušnik in ustanovitelj te tovarne, g. A. Aberg. Pri vsem tem pa zopet opazujemo, da mora žalibog povsod, kjer je kaka zguba, biti tudi revni kmet zraven. Kmetje, bodite oprezni, posebno pri kupčijah.

Spodnji Dravograd. (Nemška posojilnica.) Da si je naša vrlo delujoča posojilnica napravila svoj lastni dom, je hudo spekle naše cenjene nemške „purgarje“, kateri, dasi so večinoma rojeni Slovenci, Slovenca poznajo le tedaj, kedar jih pita s svojimi novci. Da so si Slovenci v Dravogradu osnovali svoj „Narodni dom“, to jezi te junake in kaj si zmislijo zvite butice? Osnovali so si svojo nemško posojilnico. V odboru so ti-le možakarji: Rudolf Domaingo, gostilničar in mesar, načelnik; Lenart Voglar, nadučitelj (aha!), njegov namestnik; kmet Janez Pungaršek, gozdar, Rudolf Kalcher, trgovec Konrad Lorber, G. Reiche. To so torej tisti veliki „prijatelji“ Slovencev. Zpomnimo si njihova imena!

Grebinj. (O pokojnem zdravniku gosp. Herzogu.) „Mir“ je o smrti tega človekoljubnega moža sicer že poročal, a gotovo bodo mnoge njegove znance zanimali še sledeči podatki. V nedeljo dne 16. nov. je pokojnik bil dopoldne prav vesel. Ko je zavžil opoldne juho, in mu je kuharica prinesla meso na mizo, ji je rekel: Mrtvoud me je zadel, pošljite po zdravnika. Roke sta mu doli viseli brez čuta. Djali so ga v posteljo, in popoldne je zaspal. Spal je mirno celo noč in celi pondeljek, po noči pa je mirno zaspal za vselej. Pogreb njegov je bil prav ponižen, kakor je on sam živel ponižno in mirno. Pokojnik si ni želel za pogreb lepega, krasno okinčanega mrtvaškega voza iz mesta, kakor je sedaj navada. Ali ganljivo je bilo videti, ko je prišel tržni zastop, gasilci, prihitelo mnogobrojno ljudstvo ne le iz Grebinja, tudi iz okolice, da mu skažejo zadnjo čast in zasluženo hvalo za njegovo visokodušno delovanje kot zdravnik. Še dolgo časa bo ostal pri ljudstvu v najboljšem spominu. Naj še to dodam: Kot faute revnih starišev je služil svojčas v Pliberku pri nekem zdravniku kot sluga; nosil je tudi zdravila v Lipico, kjer je bila tisti čas velika tovarna in je bilo tam veliko delavcev. Fant je bil zelo marljiv in tudi posebno nadarjen, zato ga je dal njegov gospod v Gradec, kjer je dobro dovršil kirurške šole in se potem naselil v Velikovec kot zdravnik.

Št. Vid ob Glini. (Petindvajsetletnica.) Dne 8. grudnia je minulo 25 let, odkar tukajšnja bolnišnica usmiljenih bratov tako blagonosno deluje v blagor bolnikov iz cele koroške dežele. Spominski dan se je obhajal slovesno. Slovesno službo božjo je imel mil. g. knezoškof dr. Kahn, ki je obiskal tudi vse bolnike. Opoldne je bil skupen obed, h kateremu se je zbralo mnogo odlične gospode, zastopniki raznih uradov itd. Slovesnost je pokazala, kako priljubljeni so usmiljeni bratje pri vseh stanovih. — Povodom 25-letnice je izšla spominska knjižica, kateri povzamemo: V bolnišnici je 76 postelj. Od otvoritve bolnišnice, dne 8. grudnia 1877 do 1. oktobra 1902, je bilo sprejetih 24.597 bolnikov. Ozdravljenih je odšlo 18.490, zboljšanih 4167, neozdravljenih 497, umrlo jih je 1376. Od 24.597 bolnikov je bilo 22.737 oskrbljenih brezplačno. S Koroškega je bilo 19.481 bolnikov. Te številke najbolj pričajo, kolika dobrota je bolnišnica usmiljenih bratov za našo deželo, in kako je vredna vsestranske podpore.

Gospa sveta. (Napredek pri državni železnici.) Dosedaj je bilo samo Nemcem in Lahom prepovedano, pljuvati v železniških vozovih na tla. Od 1. decembra nahajamo pa na naši progi še sledeče na stenah nabito: „Prosi se, da se na tla vozov ne pljuva“; in „Moli se, na pod kola ne pljuvati.“ Počasi so vendar sprevideli, da so tudi še Slovenci na Koroškem.

Spodnje Koroško. (Razno.) Sklicaje se na § 19 tiskovnega zakona tirjam sledeči popravek pod naslovom „Spodnje Koroško“ (Razno) v številki 49 „Mira“ od 4. decembra 1902 prineslega dopisa in sicer na taistem mestu in v enaki obliki v 50. ali 51. številki „Mira“ letošnjega leta: 1. Ni res, da bi jas bil dobil 10 kron za to da sem agitiral, ampak res je, da sem iz lastnih nagibov in v zvesti si dolžnosti delal za g. Plešivčnika, ter na dan volitve k volilcem odposlan bil, popraviti neko zmoto, katero so g. župnik v nedeljo pred

volitvi gledé konca glasovanja na prižnici napravili. 2. Ni res da bi bilo na dan volitve v Galiciji golaža in pijače zastoj, temveč res je, da se ta dan tukaj v gostilnih golaž sploh kuhal ni. 3. Ni res, da bi bili našinci že polni duha pijače prišli k volitvi, res pa je, da pred volitvijo nihče v krémi bil ni in da so volilci naravnost od dela prišli volit. Galicija, 8. decembra 1902.

Ruprecht, p. d. Kariel Matija.

Dostavek uredništva. Kariel, Kariel, kateri škrat Vam pa je dal nesrečno misel, da ste nam začeli pošiljati popravke? Tolika modrost pač še ne izhaja iz Vaše sicer prav modre glave, da bi Vi sami napisali tak lep popravek. No, sledi nam kažejo, da je zlezal na dan tam v lepi hiši v Krejancah, kjer se prodaja modrost na veliko in na drobno! In mudilo se Vam je s popravkom, da ste ga poslali kar „ekspres“, in celo v Pliberk ste ga nesli na pošto. Čemu neki? Ali ste se sramovali, oddati ga v Galiciji? Pa vedite, da popravek nikakor ni tak, da bi ga morali objaviti: ker smo pa dobrohotni, storimo Vam to veselje in pokažemo svetu vso Vašo modrost. Dodati pa moramo par opomb: Vi pravite, da »ni res«, da ste dobili za agitiranje 10 kron. No, res je, da imate kratek spomin! Ali ste že pozabili, kako ste se sami hvalili, da ne agitirate zastoj? In če ste res pozabili, vprašajte vsaj svojo sestro, kaj je ona govorila o tem! Sploh pa se je splošno govorilo, da niste dobili samo 10 kron, marveč Vam je velikovski Gratzhofer obljubil celo klobuk pod pogojem, da morate sami iti ponj v Velikovec. Ali ste že šli, seveda ne vemo. — Dalje pišete, da ste „iz lastnih nagibov in v zvesti si dolžnosti“ delali za Plešivčnika. Ja, vidite, ljubi Kariel, ravno tako mi „iz lastnih nagibov in v zvesti si dolžnosti“ pošteno okrcamo ljudi, ki so se izneverili svoji slovenski materi in delajo za nemškutarje. — Kar pravite o golažu, popravimo mi tako: Res je, da slovensko-nemški „naelni“ v Galiciji z golažem niso bili zadovoljni, marveč so jedli pečenko s salato. Vedite pa, da so tisti dan pri Vogrinu kuhali golaž, a plačali so ga slovenski volilci sami, ker jim je presramotno, da bi si dali kaj plačati od Judeževih grošev. Toliko za danes, ljubi Kariel. Le pomirite se, ker drugače zna še kaj več sporočiti — telefon!

Tinje. (Naša mladina. — Obnašanje v cerkvi.) Šolar Tomaž Wagner, star še ne 13 let, zaprt je v Celovcu radi tatvine. Kam bomo prišli, ako morajo že šolsko mladino žandarji radi hudodelstva zapirati? — Hudobni jeziki govorijo, da so na praznik brezmadežnega spočetja nekateri se prišli h g. provizorju pritoževati, da pri sv. maši nadžagradom ne morejo moliti, ker jih vedno par možiceljnov z govorenjem moti, in da je med temi tudi eden največjih posestnikov Tinjske fare. Da ga ni sram!

Globasnica. (Šola.) C. kr. deželni šolski svet je v svoji seji dne 5. decembra sklenil, da se na tukajšnji šoli napravi tretji razred. Kaj pa je tega treba bilo?

Št. Danijel nad Pliberkom. (Požar.) V noči od 4. do 5. decembra je do tal pogorel Pludrov mlin. V nevarnosti je bila tudi v bližini stoječa žaga. Ogenj je nastal, ker se je preveč kurilo, in so se užgale saje v dimniku. Ker so zapazili nesrečo, ko je bilo že vse v plamenu, niso mogli rešiti tudi žita, ki ga je bilo v mlinu za kakih 600 K. Čistite dimnike in na večer ne netite preveč peči!

Sele. (O vce kradla) sta 20-letni A. Mak in 24-letni kmetski sin A. Wasner posestnikoma Lorencu in Janezu Piskerniku. — Ker sta jih vzela pet, vrednih 62 K, sta dobila tata po dva meseca ječe s postom.

Št. Jakob v Rožu. (Nemška predrznost.) Kaj takega še menda ni bilo, odkar svet stoji, in kaj takega si menda sme upati samo le „Herrenvolk“, ki je poklican, da vlada in ukazuje vsem „manjvrednim“ rodovom! Ko bi se drznil kak Slovenec kaj takega, bi ga prej ko ne dejali v norišnico! Le mislite si, če si morete kaj takega misliti! Pa saj si tega ne morete misliti, čitatelji „Mira“, ker niste „Herrenvolk“; zato bo najbolje, da vam kar jaz povem, kaj se pri nas godi. Od začetka, ko je našo šolo prvokrat doletela čast in sreča, da so jo obiskovali tudi mlajši „aus dem Herrenvolk“, so se oglašali nekateri tako visokorojeni, češ: „Mein Vater hat gesagt, ich darf nichts slovenisch lernen“ — oče so rekli, da se ne smem slovenski učiti; sedaj pa že prihajajo celo stariši nemških otrok ter zahtevajo, naj se njihovi otroci poučujejo samo nemški. Pa bi se skoraj pes obesil, ko bi imel vrv. Tuji ljudje, ki pridejo sem na slovensko služiti si kruha! Ljudje, ki za našo šolo ne plačajo niti vinarja, so tako drzni, da zahtevajo za svoje otroke čisto nemški pouk! Takšna drznost pa res zasluži tisočkratni „Heil“; kajti če ne bo ozdravljenja, bo novi „špital“ premajhen. Tedaj Heil! po domače: Bog daj . . . pamet!

Št. Jakob v Rožu. (Vse jim je dobro!) Kajpak da: naj pomaga kar hoče in kar more,

tako si menda mislijo in po tem tudi delajo naši vladeželjni nemčurji. Ker na-se nimajo dovolj trdnega zaupanja, da bi bili kos Slovincem, so se pa zatekli k prebivalcem slavne dežele barabarjev. Že zadnjič, ko je bilo ono svetovno romanje v Rim — a kaj še, v Rim so naši „hajlovci“ hodili tedaj, ko so bili še drugih mislij; — v Celovec je bliže — že tedaj so spravili seboj dva barabarja od danes na jutri — in so beračili za podpise v vseh barakah. Sedaj pa slišimo, da bodejo vsi barabarji zaslišani, ali hočejo imeti slovensko ali pa nemško šolo. Kdo jih bo „protokoliral“, ni znano; prej ko ne naš svetovnoznan „Baumeister“.

Škofiče ob vrbskem jezeru. (Schürr — obsojen.) Pred 16 leti je privandral semkaj posestnik vile, Jos. Schürr, ki je dosegel tekom let tudi čast občinskega odbornika. Ko je zadnjič šlo za imenovanje častnih občanov, je temu nasprotoval najbolj in se repenčil Schürr. Med drugim je napadel dr. Pupovca, češ da je „schäbiger Advokat“. Dr. Pupovac je tožil in pri celovškem sodišču je bila dvakratna obravnavna. Schürra je zagovarjal dr. Abuja, ki je jahal zopet priljubljenejši mu političnega konjička in dr. Pupovcu očital visoke račune, ter hotel za oni izraz dognati dokaz resnice. Zanimivo je bilo, ko je dr. Pupovac vprašal, kakšni so neki računi Abujevi! Te bi gotovo marsikdo rad poznal. Schürr je bil obsojen na 20 kron globe.

Skočidol. (Volitev.) V zadnjem „Miru“ čitamo dopis pod napisom: Skočidol. (Volitev), ki govori o zadnjih volitvah. Dovolite, gospod urednik, da še jaz par vrstic dodam. Gospod dopisnik je št. Jurčane po vsej pravici lepo pohvalil, ter jih imenoval trdnjavo, „pred katero se trese cel vernberški Babilon“. Da, tudi mi Skočidolčani se strinjamo s tem, toda mi mislimo, da tudi mi nismo slabši, samo da nas je manj. Ali lahko bi nas bilo več, nego bi bilo Orašu ljubo, lahko bi mi bolj pogumno nastopili, ko bi dobili to, kar šentjurčani že imajo. Mnogo kmetov, skočidolskih faranov, se v mislih ne strinja s počenjanjem nemčurjev, čeravno stojé na zunaj na njihovi strani. Ti vsi bi pristopili k peščici dobrih Slovincem, ko bi mi imeli svojega voditelja. Da, voditelja nam dajte, ki nas bo poučil, ki nas bo bodril ter vodil, in Oraševi nadvladi bo v kratkem odklenkalo. Naši kmetje so že dolgo pred volitvijo govorili, kako bodo volili, ter so bili pripravljani, iti v boj za sveto našo slovensko stvar. Gradivo je pač bilo pripravljeno, samo organizatorja je manjkalo. A ker tega ni bilo, in ker so dobili nasprotni agitatorji čredo brez pastirja, so imeli le-ti lahko žetev. Zato še enkrat ponavljamo: voditelja nam dajte in zmagali bomo!

Eden v imenu mnogih.

Gradec. (Novo slovensko društvo.) V Gradcu se je ustanovilo slovensko krščansko izobraževalno društvo „Domovina“, katero je imelo dné 30. novembra svoj ustanovni občni zbor. Obilna udeležba, zlasti delavskih krogov, bila je dokaz, da je tako društvo, ki je v prvi vrsti namenjeno slovenskemu delavstvu v Gradcu, zelo potrebno. Slovenski delavci v Gradcu dosedaj niso imeli središča, kjer bi se zbirali in ohranjali svojo versko in narodno zavest, in veliko število jih je zapadlo prej ali slej socijalni demokraciji. „Domovina“ bodi sedaj to potrebno središče in zbirališče slovenskega delavca! Društveni prostori se nahajajo v Sackstrasse 14, II. nadstropje. Rojakom, ki prvič dohajajo v Gradec, toplo priporočamo novo društvo, katero jim bode z posredovanjem dela itd. kolikor le možno pomagalo.

Sv. Martin na Paki na Štajerskem. (Nekaj za krčmarje.) Naš kraj je znan po svojih obilnih in lepih vinskih goricah, kjer se pridela dosti dobrega vina. Posebno letos nam je Bog dal še več kakor druga leta; dasiravno nam je mraz majnika meseca precej vzel in tudi suša je trti škodovala, vendar imamo, hvala Bogu, dobro vinsko letino. Tukajšnji vinogradniki imajo še precej dobrega in naravnega vina naprodaj. Vabimo toraj gostilničarje in druge, ki potrebujejo dobrega vina, da se potrudijo k nam in poskusijo vrlega Pačana. Železniška postaja Rečica na Paki (Rietzdorf) je ravno sredi našega kraja in je torej zavoljo vožnje jako ugodno. Ako se pelješ iz Dravograda preko Slov. Gradca, je naša postaja od Velenja tretja. Vino se sedaj tukaj prodaja po 12 do 18 kr. liter. Ako kdo hoče natančnejših pojasnil, naj se obrne do tukajšnjega organista.

„Telefonska poročila.“

Geslo: „Udri, udri, mah na mah!“

Št. Jakob v Rožu. Znani naš Hribernikov Korel, sedaj „minister za uk“ v Št. Juriju na Zili, zahvaljuje se vsem volilcem, ki so ga „enoglasno“ volili. Obljubljuje, da bode vsakemu volilcu plačal „frakelj“ od „ta boljšega“, ki ga imajo doma, posebno pa, da bo vse moči napel, da se znebé šentjakobčani hudega Matevža in Trobentarja. (Če ne bo pri tem napenjanju počil.)

Področčica. „Omtskolega“ v Vetrinju oglašil se je v „Kärntner Nachrichten“, da je poštni sel avgusta t. l. „radltruclco ruinirov“ in da mora sedaj z „garlingami paklice šlopiti“. Vsled takih lažij je naš Maček grozno razburjen; obeta se tožba pred porotniki, ker resnica je, da še vedno vozijo pošto Mačkovi konji s skoro novim poštnim vozom, ne pa z „garlingami“.

Škofiče. Pri imenovanju častnih občanov so se nekateri Vrbljani jako širokoustili, da nam hočejo podariti cele kupe denarja, če jih imenujemo za častne občane. Mi smo seveda tako ponudbo odločno odklonili, ker imamo sami vsega dovolj, dobro pa vemo, da nekateri izmed njih še „knofa“ nimajo, ne pa, da bi bili celo „Vilenbezičarji“.

Škofiče. Izvanredna čast doletela je našo občino. Vsem je znano, da je proti imenovanju častnih občanov Podgorca, Primožiča in dr. Pupovca najbolj delal znani Schürr. Njegov jezik se je znebil marsikatero, ki ni bila posebno modra. Za svoj trud dobil je plačilo. Zadnji teden dobil je v Celovcu vsled Pupovačevega priporočila častno nagrado in odlikovanje, vredno: dvajset kron. Najbolj se teh kron veselé občinski ubogi! Hvala lepa!

Ruda. Veliko veselje je zavladelo po naši in po sosednih občinah, ko je prinesel „Mir“ novico, da je Plešivčnik poslanec, iz čegar ust se cedi golaž, pivo in žganje. Pred njegovo hišo zbirali so se ljudje od vseh krajev in čakali s skledami, žlicami, litri in frakeljni, da bi se preskrbeli za večerjo. Žal, da so čakali zastonj! Ko bi bili videli dolge obraze! Zaradi takega „lažnjivega“ poročila vsestransko ogorčenje nad „Mirom“! Jeza se je še-le poglela, ko je Tempohar sam stopil pred množico in ji povedal, da se mora v adventnem času on, pa tudi vsak drug kristjan postiti. Naj pa še kdo reče, da ni „veren katoličan“.

Sv. Jurij nad Vrbo. Naš učitelj Fortunant Marsch—nigg (!) zatrjuje, da ni hotel postati „general“, ampak se je le hotel, ker se je bližala šola, privaditi seji. Prav rad pa bi postal kaj višjega. Kakor smemo sklepati iz njegove „ukazelnosti“, katero smo imeli priliko opazovati 3. decembra v cerkvi sv. Jurija, bi možicelj bil rad kak naučni minister. Otroci gredó k spovedi, učitelj pa v klopi prebira svoje pisarije in „študira“. Če ima časa premalo, pa naj pusti nadzorovanje otrok v cerkvi. Takih zgledov nam še manjka!

Gospa Sveta. Podružnica nemškega šulferajna napravila je pri nas zadnjo nedeljo 14. decembra svoj „Julfest“. Posebne nesreče ni bilo. Za to, da so tla zelo polzka, pač nikdo ne more. Ne smemo se torej čuditi, da je marsikdo izmed naše in celovške gospóde moral pobirati svoje kosti po tleh. Najbolj skazal se je pri vsej „slavnosti“ neizogibni dr. Angerer, ki je kot slavnostni govornik prodajal svojo modrost. Pravijo, da se je iznebil marsikatero pametne! Radovedni smo le, kaj bi rekel deželni šolski svet, ako bi kak slovenski učitelj ali profesor nastopil pri kaki slovenski slavnosti. Angerer sme pač vse . . . , ker ni Slovenec, in tudi ne klerikalec.

Celovec. Kakor so nam pripovedovale „kriparce“, so delali dopisi o volitvah in o shodu v Kokji nekaterim dobrolskim purgarjem težkoče pri prebavljanju. Naj vzamejo pravočasno „leksir“, da se kaj neprijetnega ne zgodi!

Celovec. Kanalskim Slovincem v pojasnilo: Razni listi so prinesli neverjetno vest, češ da sem jaz dr. A. Ben Buja po mišljenju konservativen Slovenec, da sem „deutschfreundlicher Slovene“ (t. j. Nemcem prijazen Slovenec). Ne prvo, ne drugo ni res! Zato prosim jaz, dr. A. Ben Buja, da se vzame sledeče na znanje: Prvič sem in ostanem liberallec starega kopita, pravi nemški liberallec, kakor me še vedno imenuje „Neue Freie Presse“; drugič nisem Slovenec, dasi sem se svoje dni hodil gret v slovensko čitalnico, ampak iz dna duše nemškutar. To prosim, naj si volilci zapomnijo za prihodnje volitve!

Dobrlavas: Kmetje smo Taurer-ju s slovenskim denarjem postavili novo hišo; nismo pa mislili, da bodo vsled tega perutnice župana tako močno zrastle. Upamo, da mu jih kdo pristriže. (Napravite slovensko prodajalnico in postal bo mehek kakor vosek.)

Globalasnica. Nemški fajerber išče za zapisnikarja moža, ki zna nemški, ker so vsi drugi fajerberkarji Slovenci.

Svetnavas. Pri občinskih sejah se obravnava tukaj samo v blaženi nemščini, ker je v občinskem odboru samo 11 Slovincem in jeden cel Nemeec. Tako je prav!? Seveda, če bi se v seji govorilo slovensko, potem bi tudi oni razumeli, ki nemščine niso zmožni, in to bi bil prevelik križ!

Grebinj. „Slovenska številka na mežnariji v Grebinju skruni nemčurski značaj tega slovečega trga, za to se mora zamazati“. Tako trdijo omikane glave grebinjskih purgarjev. Dobro! Kaj pa slovenski oklici, kateri so še zdaj pripopani na vseh

oglih Grebinja, in na katerih je bil priporočan za poslanca Plešivčnik, — ali ti ne skrunijo nemškega grebinjskega značaja? Razloži nam to, nemčurska buča!

Prošnja.

Častite občinske predstojnike volilnega okraja „Pliberk-Železna Kapla“ tem potom uljudno prosim, da blagovolijo sestaviti potrebe in želje svojih občin gledé deželnega zbora — tudi one, s katerimi so se obrnili mogoče na deželni odbor — na podlagi zapisnika občinske seje še pred novim letom.

Po novem letu odločil sem se, obiskati vse občine mojega volilnega okraja, da dotične želje izvem.

Vsem mojim volilcem želim vesele praznike!

Fr. Grafenauer,
deželni poslanec.

Novičar.

Na Koroškem.

Cesarjev dar. Ravnokar slišimo vest, da je daroval presvitli cesar sam za sirotišnico, ki jo je ustanovil v Trgu g. kaplan Kaiser, 5000 kron. Ta novica je morala tembolj iznenaditi, ker uradna kaplanova prošnja ni mogla priti do cesarja. Celovški c. kr. okrajni glavar baron Mac Nevin je namreč nemškimi katoličanom enak prijatelj kot Slovincem in je pri protestantih (!) popraševal, ali se naj dá kaplanovi sirotišnici kaj podpore ali ne. C. kr. deželna vlada je bila namreč prošnjo izročila okrajnemu glavarstvu, da poizveduje. Mac Nevin je poizvedoval pri luteranskem pastoru, in je sevó zvedel, da menda katoliške sirotišnice ni treba, dà, zvedel je še, da hiša ni dosti zdrava za sirote, ki jo je kaplan bil kupil — in je hotel začeti delati zapreke. Presvitli cesar pa je od druge strani zdaj izvedel o tem podjetju in je daroval v milosrčnosti 5000 kron. — Za vsako brizgalnico se prosi pomoči pri cesarju, te prošnje za prepotrebni zavod c. kr. oblasti pa niso hotele dati naprej. Zdaj bi radi vedeli, kaj si te c. kr. oblasti mislijo o cesarju, in kaj si cesar misli o svojih — c. kr. uradnikih?

Za deželnega glavarja koroškega je zopet imenovan grof Goëss, za njegovega namestnika pa zopet dr. pl. G. Metnic. Ta mož je izvoljen v okraju, ki je po ogromni večini slovensk. Volilem se je priporočal s slovenskimi oklici in zato moramo pričakovati, da bo tudi obljubo storil v slovenskem jeziku in „visoko zbornico“ pozdravil tudi slovensko! Če je slovensko znal tedaj, menda ne bo pozabil sedaj. Le dosledno, ker tako zahteva nemška „Treue“! — Za deželnega glavarja na Štajerskem je zopet imenovan grof Attems, za njegovega namestnika Slovenec dr. Fr. Jurtela.

Mac Nevin, sloveči celovski paša, je zaukazal, da se mora s 1. januarjem zapreti mestno pokopališče v Št. Rupertu pod Celovcem. S tem hočejo vse Celovčane prisiliti, da se morajo dati pokopati v novem, neblagoslovljenem mestnem pokopališču pod Trnjovasjo. Znano je, s kako silo so celovski mestni očetje zabranili, da se novo pokopališče ni smelo blagosloviti. Sedaj pomaga „katoliški“ baron Mac Nevin, da se namen framasonov še bolj doseže, in dá katoličanom nov udarec.

Pritožujejo se! Cenjeni gg. učitelji namreč! Pri zadnjem shodu učiteljskega društva za Spodnjeziško in kanalsko dolino je poročal nadučitelj Fr. Kristof iz Št. Jurija o zadnjih volitvah za deželni zbor, učitelj Stissen iz Vrat pa je predlagal resolucijo, v kateri soglasno zavračajo „sramotna sumničenja in obrekovanja klerikalne stranke zoper koroške učitelje“. No, no, komu ne pride na misel tista bajka o volku in jagnjetu! Otrokom že je znano, kako fréjjo učitelji ob vsakih volitvah okrog volilcev, da bi jih pridobili za nemčursko stvar; po liberalnih listih obirajo baš oni najbolj tiste, ki ne gredó z njimi; na svojih shodih uganjajo malo — ne samo nemško-radikalno politiko — potem se pa pritožujejo nad „zlobo“ klerikalcev! S takimi resolucijami črna bika ne bodo oprali!

Petindvajsetletnico slavne bitke pri Jajcah v Bosni obhaja prihodnje leto kranjski pešpolk št. 17 v Celovcu. Bitka je bila dné 7. avgusta 1878. Aktivno služi od tistega časa pri polku samo še major Faninger. Polk je bil osnovan l. 1674., preosnovan pa l. 1681.

Duhovske zadeve. Župnijo Št. Jur pod Strasburgom je dobil č. g. Wank, kanonik v Strasburgu. — V stalni pokoj je stopil č. g. Jos. Hrobatin, župnik v Penku. — Č. g. Jernej Pšeničnik, provizor v Št. Juriju na Vinogradih, je nastavljen za provizorja na Peravi. — Prestavljeni so gg.: M. Müller, kaplan v Trgu, za provizorja v Knezovo; J. Netušil, kaplan v Zgornji Beli, za

provizorja k sv. Trojici nad Št. Vidom; kaplan A. Oberluggauer iz Greifenburga v Trg; kaplana J. Haag iz Požarnice v Zgornjo Belo, J. Pichler iz Sachsenburga v Požarnico; olivetanec o. A. Brzechovsky je nastavljen za kaplana v Sachsenburgu; M. Thaller, provizor v Nemškem Plajberzi, pride za kanonika v Strassburg. — Župnijski Št. Jurij na Vinogradih bode oskrboval g. J. Dobrovec, provizor v Št. Lipšu.

Razni deželni zbori so sklicani še pred božičem. Koroškega deželnega zbora pa ni med njimi, dasi je po volitvah na novo sestavljen. Menda hoče vlada sama s tem pokazati, koliko vreden je naš liberalni deželni zbor, in da je prav vse eno, ali zboruje, ali ne!

Osebnosti. Pokroviteljstvo nad deželno razstavo živine, ki se vrši prihodnje leto v Celovcu, je prevzel prevzvišeni prestolonaslednik, nadvojvoda Franc Ferdinand. — V pokoj je stopil g. Št. Drozg, nadučitelj v Bistrici v Rožu. — Za kateheta na celovških ljudskih šolah je imenovan g. mestni kaplan Al. Schader. — Č. g. Anton Kaplan, provizor na Visoki Bistrici, je imenovan za pomožnega učitelja na tamošnji šoli. — V pokojnem delovodju pl. Helldorfa na Bistrici v Rožu, gospodu J. Kaiser-u, je cesar podelil srebrni zaslužni križec s krono. Izročili so mu ga slovesno dne 8. decembra. — Za živinozdravnika v Pliberku je imenovan g. Jul. Scharner z Dunaja. Slovensko kajpak ne zna! — Za okrajne šolske nadzornike so imenovani: za okraj Šmohor nadučitelj Fr. Božič na Domačalah; za okraj Špital nadučitelj G. Priessnic v Vrbi; za okraj Beljak nadučitelj H. Moro v Šmohoru; za okraj Celovec-dežela vadniški učitelj K. Prešeren v Celovcu. Vsi imenovani so nasprotniki slovenskih šol!

Drobiž. Požari v celovski okolici se množijo. Dne 8. t. m. zvečer je pogorela v Št. Petru delavnica nekega kolarja. Zgorelo je tudi več novih vozov in je škoda občutna. Dne 12. t. m. je zopet gorelo v Podgoriči. Zgorela je hiša gospodičine Zusner, ki ima škode 4000 K; najemnica hiše ima 500 K škode; hudo prizadetih je tudi več revnih strank. — Kubinjsko šolo so dne 6. decembra otvorili v Celovcu. — Dva prsta odsekal si je 6-letni fant mizarja Egger v Krivi Vrbi, ko je igral s sekiro. Pazite na otroke! — Muhr-ovo tiskarno v Beljaku z listom „Kärntner Nachrichten“ („Beljaška Urša“) je kupilo tiskovno društvo sv. Jožefa v Celovcu za 98.000 K. — Električno razsvetljavo so dobili v Velikovcu dne 6. t. m. Elektrarno je napravilo mesto. Otvoritev je bila seveda „schwarz-roth-gold“! — Samostojno evangelijsko (lutrovsko) cerkveno občino so ustanovili v Beljaku. — Dne 14. decembra zjutraj se je v tukajšnji topničarski vojašnici ustrelil ognjar Ettl. Bil je takoj mrtev. Uzrok: denarne zadrege.

Križem sveta.

Kathreinerjev koledar za leto 1903, ki nam je bil prijazno doposlan, je letos mičen, eleganten stenski koledar, ki ga bo vsaka prijateljica Kathreinerjeve kave rada obesila blizu svoje mizice. Na sredi ima umetniško izvršeno sliko, ki se ji utegne vsakdo všečno nasmehnuti. Brhka, prijazna kmetiška deklica dviga čašo Kathreinerjeve kave; prikupni vonj te pijače ji menda zbujajo prijetno pričakovanje in še sedaj vesela tega užitka, se poredno smehljaje obrača na stran, kakor bi hotela reči: „Pijača pa taka!“ Ta veseli vzklík je tudi za geslo postavljen pod sliko. Kakor čujemo, daje firma Kathreiner ta lični koledar odjemnikom brezplačno razdeljevati po vseh trgovinah, kjer se prodaja njena svetovno znana Kathreiner-Kneippova sladna kava.

Vseslovanska razstava in Nemci. Kakor javlja ruski „Svjet“, so začeli velikonemški listi jako ostro pisati proti vseslovanski razstavi, katero mislijo prirediti leta 1904. v Petrogradu. „Kreuzzeitung“ piše, da se bo ob tej priliki slovesno pokazala vseslovanska vzajemnost, in da bodo posebno Čehi porabili to priliko za demonstracije proti Nemcem. Ne čudimo se, da Nemcem ne ugaja ta razstava, in da bodo v svoji mržnji do Slovanov porabili gotovo ves svoj zaklad psovk in sumničev, da bi jo pred svetom ozloglasili, pa saj vemo, da pes zacvili, če mu stopimo na rep in vseslovanska razstava bo ravno pokazala, da so tudi Slovani kulturen narod, da so se razvili do iste stopinje v vseh strokah, kakor njihovi sosede, in kar je najvažnejše — da ne rabijo nemških kulturonošev in da stojijo trdno na svojih lastnih nogah. Pokazala bo, da se Nemci jako motijo, ako smatrajo Slované za manj vreden narod, za otroka v povojih, ki rabi odgojiteljice Nemke; povedala jim bo, da so nam odveč, in to boli časti in blaga lačne oholeže, zato pač cvilijo. Pripomniti moramo, da so vsi predmeti za to razstavo carine prosti.

Gonja proti Poljakom v Nemčiji se Nemcem ne zdi še dovolj ostra. Nemški hakatisti zahtevajo še ostreje postopanje proti ubogim Po-

ljakom. Zahtevajo, da ne sme izhajati noben list več v poljskem jeziku, in da se mora razpustiti vsako zborovanje, kjer se govori poljski. Tudi po cerkvah se ne sme več govoriti poljski. Tako se godi v kulturni (?) Nemčiji. Je pač vse eno, če je Slovan pod Turčijo ali pod Nemčijo.

Umazano perilo so prali zadnji čas vsenemški poslanci med seboj. Vsenemški poslanec dr. Šalk je bil spisal knjigo proti znanemu razgrajču v državnem zboru Wolfu, kjer pripoveduje, zakaj odreka čast svojemu prejšnjemu prijatelju. Wolf je tožil dr. Šalka in porotniki v Mostu na Češkem, kjer se je obravnava vršila, so spoznali dr. Šalka krivim. Dr. Šalk je obsojen na 800 K globe ali 16 dni zapora. Wolf pa si vsled tega na ugledu v človeški družbi vendar ne bode mnogo pridobil. Na dan se je spravilo dosti umazanostij onih ljudi, ki imajo Slované za „manjvredne“, a so se tu svetu pokazali v prav grdi nagoti!

Naša gospodarska organizacija.

Gospodarska zadruga v Sinčivasi.

Celovski trg je zadnji četrtek po uradnem poročilu imel sledeče cene: Pšenica 8.25, rž 7.15 do 7.50, oves 6.50 do 7.05, ajda 7.50 do 8, turšica 6.25 do 6.60, pšeno 11.10, seno (sladko) 2.90 do 3, kisló 2.30 do 3, slama 1.70 do 2 (v kronah za 50 kgr., ali goldinarjev za meterski stot). Te cene veljajo za podrobno kupovanje in prodajanje na trgu, a nikakor niso cene, ki jih dobiva kmet pri raznih žitnih tvrdkah. To v pojasnilo diference med cenami zadruga in trga v Celovcu. Tržne nadrobne cene so popolnoma odvisne od slučajnih malih odjemalcev, če teh ni, ne veljajo, in če preveč žita na trgu stoji, tudi ne veljajo več.

V občie so nam merodajne zdaj dunajske cene: iz Ogerske je precej enako daleč na Dunaj, kot k nam. Na Dunaji so bile cene sledeče: pšenica domača 7.80 do 7.95, pšenica ogerska 8.60 do 9.05, rž 7 do 7.20 (na vigred 6.98), ječmen 5.6 do 5.90, oves (najboljši) 7. na Ogerskem notira srednji oves 6.45 do 6.55, rž (sreduja) 6.40 do 6.60.

Slovenskim rodoljubom iz dežele in sosednih slovenskih pokrajin, ki dohajajo po opravkih v Celovec, naznanjamo, da se celovski Slovenci shajajo odslej vsako sredo ob 1/2 8. uri zvečer v gostilnici g. Cavsnika „pri zlatem studencu“, Lidmansky-jeve ulice, kjer imajo odmenjeno svojo „klubovo sobo“. Poseben vhod iz dvorišča na desno. — Slovenski gosti so nam vsikdar dobro došli!

Loterijske številke od 13. decembra 1902

Linc	42	30	76	16	54
Trst	63	86	51	36	41

NAZNANILA.

Dva mizarjska pomočnika, vajena natančnega dela in poštenega vedenja, sprejme Franc Grafenauer, orglarski mojster na Brdi, pošta Šmohor. Naznanila pismeno.

V najem se dá gostilna „pri Prosenu“

v Ležvah pri Vetrinju z novim letom. Več pové posestnik Valentin Spendir v Ležvah, pošta Vetrin (Viktring) pri Celovcu.

Posestvo v Rutah (Radiške fare),

ki obsega vkup 39 oralov svetá, z jednonadstropno, dobro zidano hišo in drugimi gospodarskimi poslopji, se prodá ali vkup ali na drobno. Več pové Peter Bizer, posestnik v Rutah, pošta Žrelec (Ebenthal) na Koroškem.

!Nove Pesmi!

„Petero Božičnih“ za solo, mešani zbor in orgle, zložil Ign Hladnik, op. 44. Cena partituri 1 K 20 vin. (Pesmi so v tem slogu kot op. 18.)

„Za Marijine družbe“ je priredil Hladnik „16 izbranih Marijinih pesmi iz op. 15“ (Struna moja, Marija skoz življenje itd.), in stane 20 iztisov le 5 K, eden iztis 1 K. — Dobé se pri skladatelju v Novomestu (Dolenjsko), v Katoliški bukvarni in pri Schwentnerju v Ljubljani.

Važno za bolehaljoče

na želodcu!

Pomanjkanje teka, bolečine in slabost želodca, slabost ter glavobol vsled slabega prebavljanja. Slabo prebavljanje itd. odstranjujejo takoj znane Brady-eve (marijinoceljske) želodčne kapljice.

Na tisoče zahvalnih in priznanih pisem.

Jedna steklenica z navodilom 80 v., dvojna steklenica 1 K 40 v.

Dobivajo se v lekarnah.

Kjer se ne dobivajo, razpošilja jih glavni razpošiljatelj C. Brady, lekarna „k ogerskemu kraju“, Dunaj I., Fleischmarkt 1, in sicer če se prej pošlje 5 K: 6 majhnih steklenic, če se pošlje 4 K 50 vin.: 3 velike steklenice poštnine prosto.

Pred ponaredbami se svári. Prave marijinoceljske želodčne kapljice morajo imeti varstveno znamko in podpis: C. Brady

Ako si hočete po ceni in dobro

pravo švicarsko uro

kupiti, obrnite se zanesljivo do

H. Suttner-ja, urarja v Kranju, ker te ure so po celem svetu znane kot najboljše. Zahtevajte najnovejši veliki cenik, ki ima blizo 600 podob, katerega Vam pošlje zastonj in poštine prosto.

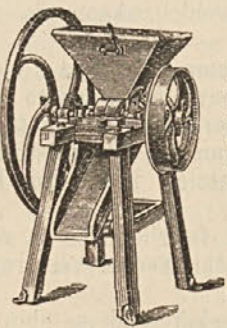
Izborna zaloga zlatnine in srebrnine.

Zajamčeno pristno mašno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi priporočal je knezoškofijski ordinarijat ljubljanski v svojem listu leta 1898. za nakup zajamčeno pristnega mašnega vina vč. duhovščini zato, ker je omenjeno društvo gledé razpošiljanja mašnih vin pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej po 34 kron in više po stopinjah kvalitete za 100 litrov loco kolodvor Postojna. Rdeče namizno vino — kakor tudi večje množine — ceneje. — Na zahtevanje pošiljajo se vzorci. Posoda se zaračuni po dobavni ceni ali se ista vrne franko v šestih tednih. — Letošnji pridelek je izboren in milejšega okusa, ker je napravljen po novem francoskem načinu. Razpošiljal se bode v prvi polovici novembra. — Rdeče, jako priljubljeno namizno vino („eviček“) oddajalo se bode po 28 kron. — Belo, staro vino je še v zalogi. — Naročbam čez 500 litrov dovoli se nekoliko popusta.

Kmetijska zadruga v Vipavi (Kranjsko).

Stroji za prirejanje krme.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko in pripravni se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlini za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emajliranimi in neemajliranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane.

Najboljši sejalni stroji „AGRIKOLA“ brez preminjalnih koles za vsako seme, za hribe in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na sadnem drevju in peronosperie izdeluje in pošilja v najnovejši, priznani izvrstni sestavi

PH. MAYFARTH in sođr.

Tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par,

Ustanovljena 1872. na Dunaju, II/1, Taborstrasse 71. 850 delavcev.

Odlikovana z čez 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Ilustrovani ceniki zastonj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.